

КИЇВСЬКИЙ ІМПЕРАТОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. СВЯТОГО ВОЛОДИМИРА

Серед університетів України вагоме місце займає Київський Імператорський університет святого Володимира який був заснований наказом російського імператора Миколи I 2 листопада 1833 року . Це був другий вищий навчальний заклад на території російської України після Харківського Імператорського університету. Початковою метою, що ставилися перед Київським університетом була боротьба із полонофільською київською інтелігенцією, яка була вороже налаштована до влади в ході Польського повстання 1830 — 1831 років. Апеляція до імені князя Володимира символізувала саме цей напрямок діяльності [5].

27 липня 1834 року Київський університет прийняв перших 62 студентів. Початково діяв лише один філософський факультет з двома відділеннями — історико-філологічним та фізико-математичним. 1835 року відкрився юридичний факультет, а 1847 року — медичний. Філософський згодом розділювався на два самостійні факультети. З такою структурою університет працював до 1917 року [1].

До Жовтневої революції в університеті викладали відомі вчені: математики Б.В. Делоне, Д.О. Граве, М.А. і А.А. Дяченки, Б.Я. Букреєв (з 1889 до 1962), фізики Й.Й. Косоногов, М.П. Авенаріус, астроном Р. Фогель, зоологи О.О. Ковалевський, О.М. Северцов, О.О. Коротнев, історики і філософи М.О. Максимович (перший ректор), М.І. Костомаров, М.В. Довнар-Запольський, В.С. Іконніков, М.П. Драгоманов, І.В. Лучинський, Ю.А. Кулаковський, літератор М.П. Дашкевич, філолог В.М. Перетц, юристи О.Ф. Кістяківський, Г.І. Ейсман, економісти І. Зібер (один з перших пропагандистів марксизму в Росії), С.Й. Богородський, М.Х. Бунге, І.В. Вернадський (батько першого президента АН УРСР — НАНУ, академіка В.І. Вернадського), хіміки С.М. Реформаторський, М.А. Бунге, механік Г.К. Суслов, геолог М.І. Андрусов, вчені-медики В.О. Бец, Н.А. Хржонщевський, М.В. Скліфосовський, Г.М. Мінх, В.В. Підвисоцький, Ю.К. Шимановський, В.К. Високович, В.О. Каравась, В.П. Образцов, М.М. Волкович, архітектор В.І. Беретті та інші. Частина з них були випускниками університету [3].

Ще з середини 19 ст. університет став одним із осередків науки і передової громадської думки в Україні. Тут вчилися члени Кирило-Мефодіївського товариства — В.М. Білозерський, Г.А. Андрузький; Т.Г. Шевченко працював в 1845-47 рр. в Археографічній комісії при університеті. До 1917 р. університет підготував близько 20 тисяч спеціалістів. Активні учасники Київсько-Харківського товариства були ініціаторами заснування недільних шкіл.

Університет названо у 1939 році на честь українського поета Тараса Шевченка. Розгром у 1847 році Кирило-Мефодіївського товариства й арешт Т. Шевченка перервали його роботу, але не знищили зв'язки поета з університетом. Після звільнення Т. Шевченко написав «Букварь Южнорусский» для неділь-

них шкіл, займався його розповсюдженням, листувався з першим ректором Університету Михайлом Максимовичем.

В 1848 при університеті (1-й поверх) засновано хірургічну клініку В.О. Караваєва, де оперував також М.І. Пирогов. У січні 1847 в актовому залі концертував Ференц Ліст. Тут відбувалися виставки передвижників. У 1861—1919 щомісяця видавалися «Университетские Известия», працювало 10 наукових товариств: дослідників природи, фіз.-математичне, фіз.-хімічне, хірургічне, історичне Нестора-літописця, юридичне... В 1883 було засновано університетську мед. клініку (тепер. бульвар Шевченка № 17). У 1915-16 університет було евакуйовано в Саратов, в 1919-20 до університету були приєднані Вищі жіночі курси, Київський юридичний інститут та інші учбові заклади [2].

СРСР

Протягом 1920-32 на базі університету функціонували інститути народної освіти ім. Драгоманова (до 1930), соціального виховання, професійної освіти, фізико-хіміко-математичний. В 1933 університет відновлено у складі 7 факультетів. В 1942-43 Київський університет злито з Харківським в Об'єднаний український університет і евакуйовано до м. Кзил-Орди Казахської РСР. Незважаючи на заповідані нім.-фашист. окупантами руйнування (висаджено в повітря головний корпус, знищено кабінети, бібліотеки), в січні 1944 університет відновив свою діяльність (визволення Києва 6.11.1943). У 1949 функціонувало 12 факультетів. 1960 року в університеті відкрито факультет студентів закордонних держав.

Україна

Указ Президента України від 21 квітня 1994 р. установив, що Київський університет імені Тараса Шевченка є національним університетом зі статусом самоврядного (автономного) державного вищого навчального закладу, який здійснює свою діяльність відповідно до власного Статуту [4].

Список використаної літератури

1. О. З. Жмудський, М. П. Рудько «Київ-1959» Київський університет за 125 років.
2. Цит. по: Торжественное открытие Университета Св. Владимира в Киеве // Журнал Министерства Народного Просвещения. – 1835.-№8. – С. 296-299.
3. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Незабутні постаті. Довідково-біографічне видання. — К., 2005. — 46 с.
4. З іменем святого Володимира: Київ. ун-т у док., матеріалах та спогадах сучасників: у 2 кн. — К. : Заповіт, 1994. — Кн. 1–2.
5. Історія Київського університету. — К., 1959. — С.20-36; Горбик В. О., Федорова Л. Д., К. А. Лохвицький // Українська біографістика. — 1996. — Вип. 1. — С.87; Франко О. О. Огляд фонду музею старожитностей при Київському університеті св. Володимира (науковий архів Інституту археології АН УРСР) // Археологія. — 1991. — № 1. — С. 145—147.